

Diàleg

AVUI+

 JOAN BOSCH I RUIRA, president
 JOAN VALL I CLARA, vicepresident executiu
 ENRIU GIBERT, director general de continguts
 ANNA MARIA RIBAS, directora general de gestió
 JORDI GRAU, subdirector general de continguts
 XEVI ESTEVA, director de publicitat

**LA BASE DE LA SOCIETAT CIVIL ES
 MOU AMB FORÇA I LA PUNTA
 MOSTRA SÍMPTOMES DE MOVIMENT**

Vicent Sanjaume

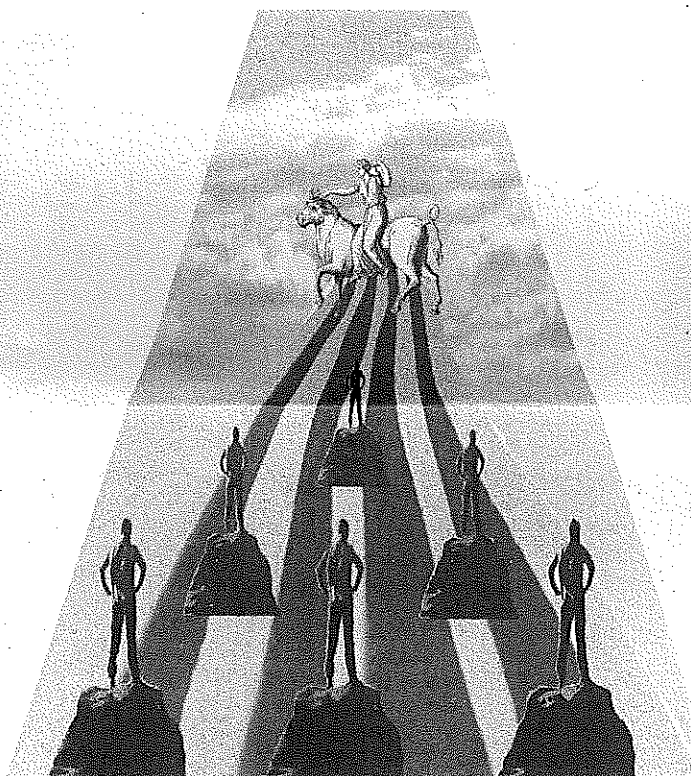

Periodista

Una nova èpica civil

A Catalunya el concepte *societat civil* és un mite. Arran de la industrialització, mentre el país es modernitzava al mateix ritme que la resta d'Europa i marcava distàncies cada vegada més profundes amb Espanya, una sèrie d'institucions i entitats van substituir un Estat insolvent i retardatari. Va ser la "societat civil" la que va crear bancs, escoles, mútues sanitàries, editorials, entitats filantròpiques o acadèmies científiques. La que va apadrinar escriptors, pintors, arquitectes i escultors, i la que va aixoplugar les tendències artístiques avantguardistes que s'imposaven a Europa. La que va prendre, doncs, el lloc a la iniciativa pública. I la que va ser capaç d'administrar bé el país quan, des de la formació de la Mancomunitat, els partits catalanistes van crear els primers òrgans de govern precaris però propis. Tot això, no cal dir-ho, a escala domèstica. Molt lluny de les grans potències del moment, però ben a prop dels països de grandària i influència modestes. La guerra del 36 va trencar aquella embranzida i es va emportar iniciatives modernes, transgressores, democràtiques, burgeses, com també el moviment obrer i les seves organitzacions polítiques i sindicals. No és estrany, per tant, que la reivindicació d'aquell paradís perdut sovint s'hagi fet des de l'exageració o la idealització total.

QUÈ EN QUEDA, DE TOT ALLÒ? Dels empresaris, els burgesos, els mecenes i els artistes fills d'unes classes mitjanes petites però inquietes? Ben poca cosa. Però, en tot cas, encara alguna cosa. Hi ha hagut, entre aquella època presumptament gloriosa i l'actual, una gran derrota. Una dictadura que va fomentar la desconfiança, la individualitat i la displicència. La por. I una sèrie de convulsions col·lectives que han definit un mapa social que no reconeixen ni renaiantistes, ni modernistes, ni noucentistes. Però encara a Catalunya no tot depèn de les institucions o les administracions públiques. Hi ha un teixit civil als barris de les ciutats i als pobles ben actiu, nerviós, tens, disposat a moure's per millorar i progressar. Una xarxa d'entitats veïnals, cíviques, ecològiques, esportives, exclusivament catalanistes, patriòtiques gairebé totes, amb una idea de país i de progrés que les lliguen a les seves llunyanes antecessores. Definides per la generositat social i per l'ambició nacional. I hi ha també unes altres entitats que apleguen les classes dirigents, també actives, però

XAVIER PORRATA

“Catalunya no pot aspirar a propostes nacionals més ambicioses mentre les entitats on s'apleguen els seus dirigents siguin servils, reaccionàries, provincianes i resignades. Però això està canviant”

sovint molt més resignades, compostes per individus molt més reaccionaris, socialment i nacionalment.

EN AQUESTS DOS NIVELLS hi ha hagut importants novetats en els darrers mesos. El primer s'ha radicalitzat nacionalment arran de la tramitació de la reforma estatutària i de la constatació que l'encaix amb Espanya és una quimera. Són aquestes entitats, d'una tendència política tan diversa com els fins que les motiven, les que han estat bàsiques en l'organització de les consultes sobiranistes que han travessat el país o les que expliquen l'èxit de la manifestació del 10 de juliol a Barcelona. Pel que fa al segon nivell, fins ara es movia amb molta menys decisió i molta més precarietat. Entre la decadència i el servilisme. Tres cercles hi ha a Barcelona que llueixen més que el sol, diu la maldat popular: l'Equèstre, el del Liceu i el d'Econo-

mia... La coincidència de cognoms il·lustres entre els membres és absoluta. S'admet la triple militància. Aquests senyors fins ara havien representat la resignació davant l'assimilació.

PERÒ ÉS TAMBÉ EN AQUEST SEGON ÀMBIT on s'insinuen canvis. Directives del Barça atrevides i transgressores, candidatures solvents i nacionalment coherents al Foment del Treball Nacional, entitats empresarials d'un catalanisme documentat i radical... El canvi es va començar a fer visible el març de 2007 quan el gruix d'aquestes entitats dirigents es van reunir a l'escola de negocis IESE de Barcelona i van reclamar a l'Estat la gestió de l'aeroport del Prat, a instàncies de la Cambra de Comerç, el Foment del Treball Nacional i el RACC. Una exigència precedida de la publicació d'informes ambiciosos que periòdicament anava redactant el Cercle d'Economia. És cert que aquest primer brot de dignitat cívica va quedar frustrat quan les 130 entitats que havien convocat l'acte van ser incapaces de protestar davant l'adjudicació de la T1 que Aena va cedir a Iberia o davant les declaracions de Zapatero, que va incomplir el seu compromís decidint que al nou òrgan de govern del Prat l'Estat continuaria sent determinant.

AQUELL PRIMER GEST REBEL va quedar tallat en sec, però ara ha tornat a rebrotar quan un dels impulsors de FemCat, Joaquim Boixareu, s'ha mostrat disposat a encapçalar una candidatura alternativa a Foment del Treball Nacional o quan el Cercle d'Economia ha publicat un nou informe en què demana cohesió i ambició nacional al govern resultant de les pròximes eleccions i la redefinició del pacte constitucional de manera menys hostil per a Catalunya. La base de la societat civil es mou amb molta més força, però la punta, almenys, presenta alguns senyals, encara modestos, que no es poden negligir. Catalunya no pot aspirar a propostes nacionals més ambiciosos mentre les entitats que representen els seus dirigents siguin servils, reaccionàries, provincianes i resignades. Mentre desconfim tan profundament d'elles mateixes i del poble que pretenen liderar. Però això pot canviar. Està canviant. I convé no menystenir els primers símptomes que anuncien actituds més coherents amb el moviment de fons de la mateixa societat.